1256d/29.04.2026

ROMÂNIA

SENAT

SENATUL ROMÂNIEI

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Adresată: Doamnei Oana-Silvia ȚOIU, ministru al Afacerilor Externe
De către: Senator Cristina-Gabriella DUMITRESCU, președinte al Comisiei pentru Românii de Pretutindeni
Circumscripția electorală: nr. 24 Iași
Obiectul întrebării: *Acțiunile concrete ale României în cazurile de încălcare a libertății religioase și a dreptului de asociere și la un proces echitabil ale persoanelor aparținând minorității naționale române din Ucraina, cu referire specială la situația Bisericii Ortodoxe Române din Ucraina.*

Doamnă ministru,

În contextul sprijinului constant și substanțial acordat de România Ucrainei pe plan diplomatic, politic, umanitar, logistic și financiar, consider că respectarea efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor aparținând minorităților naționale reprezintă nu doar o obligație juridică internațională, ci și un test esențial de credibilitate europeană pentru statul ucrainean.

În intervenția mea recentă din plenul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, din 21 aprilie 2026, am semnalat un caz concret și grav de discriminare religioasă, respectiv situația Bisericii Ortodoxe Române din Ucraina (BORU). Am arătat că această structură religioasă, care se adresează unui număr de peste 130 de parohii ortodoxe românești, nu este recunoscută juridic de autoritățile ucrainene, deși a fost constituită în mod legal și a solicitat înregistrarea încă din august 2024.

Am subliniat faptul că aceste comunități au fost desprinse forțat de Patriarhia Română în anul 1944, în contextul ocupației sovietice, și incorporate Patriarhiei Moscovei, iar în prezent doresc, în mod liber și pașnic, revenirea la Biserica-mamă. Cu toate acestea, autoritățile ucrainene tergiversează nejustificat procesul de înregistrare și îl condiționează în mod nelegal de subordonarea față de o altă structură religioasă, contrar principiului neutralității statului în materie religioasă, consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

De asemenea, am atras atenția asupra presiunilor exercitate asupra clerului român, inclusiv prin amenințări legate de mobilizarea militară, precum și asupra blocării accesului la justiție, acțiunile intentate de comunitate rămânând nesoluționate într-un termen rezonabil.

Acest caz se înscrie într-un tablou mai larg de restrângere a drepturilor minorității române din Ucraina, care include dificultăți persistente privind accesul la educația în limba maternă.

Având în vedere cele de mai sus, precum și gravitatea și caracterul sistemic al acestor probleme, vă rog respectuos să-mi comunicați punctual:

1. Ce demersuri diplomatice concrete a întreprins MAE în ultimii doi ani pentru apărarea drepturilor religioase și de asociere ale românilor din Ucraina, în special în cazul BORU, și care au fost rezultatele acestor demersuri.
2. Care este poziția oficială a României față de tergiversarea și condiționarea nelegală a înregistrării acestei organizații religioase de către autoritățile ucrainene.
3. Ce măsuri a întreprins sau intenționează să întreprindă partea română pentru a asigura respectarea libertății de alegere a apartenenței canonice și încetarea presiunilor asupra clerului ortodox român din Ucraina care a decis să revină în comuniunea canonică a Patriarhiei Române.
4. Cum apreciază MAE situația accesului la justiție în acest caz, în condițiile în care acțiunile BORU în instanța de contencios administrativ din Kiev rămân nesoluționate într-un termen rezonabil.
5. Dacă partea română a recurs sau nu la utilizarea pârghiilor politice și diplomatice disponibile, inclusiv în contextul sprijinului acordat Ucrainei și al parcursului său european, pentru a obține respectarea deplină a drepturilor minorității române și admiterea în legalitate a BORU, conform legislației ucrainene transgresate de Guvernul de la Kiev.
6. Ce demersuri au fost realizate la nivel bilateral și în cadrul organizațiilor europene pentru monitorizarea cazului BORU și solicitarea de explicații oficiale autorităților ucrainene, care au creat situația descrisă mai sus caracterizată printr-un cumul de factori: refuz administrativ nejustificat, condiționări ilegale, presiuni asupra clerului și blocarea accesului la justiție.

Orice alte informații utile, tangente cu acest subiect, sunt binevenite.

Vă rog să transmiteți răspunsul dumneavoastră în scris.

Cu respectul cuvenit,

Senator Cristina-Gabriella DUMITRESCU,
Președinte al Comisiei pentru Români de Pretutindeni